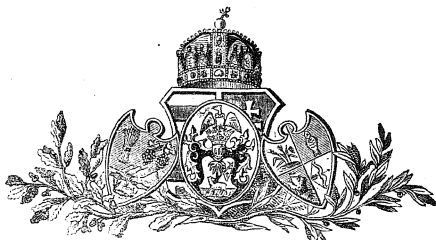

Előfizetési díj:

Egész évre helyben 5 frt.
Félévre 5 „
Postai küldéssel 6 „
Egyes példány — 15 kr.

Hirdetések jutányos árért közzötlenek, külön mindannyiszor 50 kr. helyegdíj fizetetik.

Debreczenben:

A Tudakozóintézet és az „Értesítő” kiadó hivatala létezik Cegléd - Burgundia utcán, a 52-dik számú háznál.

Nagy-Váradon:

Előfizetések és hirdetések felvételnek Kenézy Miklós Tudakozóintézetében.

DEBRECEN NAGY-VÁRADI ÉRTESÍTŐ

BIHAR-SZABOLCSMÉGYEI HIRDETŐ.

Kereskedelmi, ipar, gazdaszat és különféle tartalommal.

ÉZ „ÉRTESÍTŐ” 21-dik évfolyamának utolsó évnegyede

a mult számmal megkezdődvén: azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetési idejük lejárt — valamint leendő újabb t. pártolóinkat ugy helyben mint vidéken — előfizetések mielőbbi megtételére tisztelettel kérjük.

Előfizetések és hirdetések bérmentesítve kéretnek küldetni: Debreczenbe: a D. NV. Értesítő kiadóhivatalához. — Nagyváradon: Előfizetések és hirdetések felvételnek Kenézy Miklós tudakozóintézetében.

Kimutatása

a csász. kir. szabadalm. tiszavidéki vasút üzlet-bevételeinek.

1863. Az üzletben lévő vonalok hossza 78 1/2 mérföld	Utlazók száma	Uti podgyász gyors és teheráru	B e v é t e l								
			Személy szállításért		Á r u k é r t		Összesen				
			podgyász és gyorsáru	teheráru	podgyász és gyorsáru	teheráru	ft	kr	ft	kr	
Septemb. ... havában ... Január 1-től Augustus végéig	33,950	546,559	95	91,522	80	5,021	87	150,019	64	246,564	31
	258,872	2,922,556	98	616,728	34	28,560	99	919,392	73	1,564,682	06
Összesen:	292,822	3,469,116	93	708,251	14	33,582	86	1,069,412	37	1,814,246	37
1862. Az üzleti vonalok hossza 78 1/2 mföld											
Septemb. ... havában ... Január 1-től Augustus végéig	35,996	577,438	03	94,741	03	5,737	37	168,483	37	268,961	77
	312,259	3,739,962	12	769,348	54	41,770	28	1,099,615	35	1,910,934	17
Összesen:	348,255	4,317,400	15	864,289	57	47,507	65	1,268,098	72	2,179,895	94

A cs. kir. tiszavidéki vasút Igazgatósága.

Női öltönyök

szabály szerinti szabás

és ügyes elkészítés tanítása.

Alulirt tisztelettel tudatom, hogy valamint saját házammal lévő alkalmas helyiségben, ugy magánházakhoz is rendelve, minden legdivatosb „női öltönyök szabály szerinti szabás és ügyes elkészítése tanításában” órákat fogok adni. Erre nézve pedig azért is figyelmessé kívánom tenni a közönséget, mivel a mostani szükidőben azáltal bármely ház köllséges kiadásainak egy nagy része takaríthatik meg. Számos jóakaró ismerőseim, kik műjártasságomnak tanul, reménynt nyujtanak nekem arra, hogy ily takarékoság alapját megszerezni ohajtatndók, — a legrövidebb idő alatti s jutányos díj melletti szolgálatomra nézve mitőbben velem rendelkezni méltóztatnak.
Debrecen októberhó 1863. (D. 250. 2—?)

Sarkadi József.

Lakásom Miklós-utca 1912. sz. saját házamban.

Udvarház és szőlők eladása.

Szekelyhídi lakos Smeták Ferenc tulajdonát képező 1/4 rész illetményi ház és telek, mely áll 3 szobából, pince, nagy udvar, egy cserepezett csűr, olajmalom, két nagy istálló és székrszín, továbbá 2 darab szőlő összesen 20,000-nyit tölke — szabadkézből eladó. (V. 25. 2—3)

Felkúbbirtok

haszonbérbeadása.

1863. Sz. kir. Debrecen városi Tanácsa részéről ezenell közhírré tétetik, miszerint a Tiszával határos O hat a p u s z t a, mely 1600 □ ölével számítva 8326 1/2 holdat tézsen, a rajta lévő alkalmas gazdasági épületekkel egyetemben 1864. szeptember 29-től számítandó 12 évre, akár egészben, akár két, körülbelül egyforma tagban, folyó 1863-dik évi november 9-dik napján Debreczenben a nagy tanácssteremben délelőtti 10 órákor tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a városi számvevő hivatalnál addig is megtekinthetők. 10% bánatpénzzel ellátott lepecsételt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak. Kelt Debreczenben az 1863. október 5-kén tartott tanácsülésből.

A városi Tanács. (D. 263. 1—6)

Árverés.

1863. Sz. kir. Debrecen városi Törvényszéke mint telekkönyvi Hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Szentpéteri Sándorné szül. Szőke Erzsébetnek 400 ausztriai forintra becsült 984 □ öl Ujkerti szőlője, folyó évi október 16-s szükség esetében jövő 1864-dik évi március 31-dik napjain délután 3 órákor tartandó nyilvános árverésen bíróilag elfog adatni.

Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetők. Kelt Debreczenben a városi Törvényszék telekkönyvi Tanácsának 1863. sept. 16. tartott üléséből. (D. 258. 2—2)

Egy kazal gyepszéná.

8 öl hosszú, 2 öl széles, eladó Er-Selinden, Bagamér szomszédságában, utolsó posta Almos d. 20 darab marhahelyiség is adathatik hozzá. Bővebb utastást ad rólla ez Értesítő kiadóhivatala. (D. 253. 2—?)

ÚJ FÜSZERKERESKEDÉS NYITÁSA.

Alulírott tisztelttel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a helybeli piacon

FÜSZER, FESTÉK, ANYAG
és valódi tulajdon termései

TOKAJI BORKERESKEDÉST

nyitolt, összekölvé szállítási, bizottmányi és pénzbehajtási üzlettel.

Ugyszinté ajánkodik: biztosítási ügyekben tűz és jégkárok ellen, ugy az ember életére.

Julányos árré és pontos kiszolgáltatást ígérve számos megrendeléseket kéré. Debrecen szeptemberből 1863.

Heyduk Ambrus,
főpiac, Scheer-ház.

(D. 244. 3-3)

Teletetés váltakozó.

Gulácsy Bertalan, Szalmarmegyében, Cégény-Dányád községben felébe váltalna 40-50 darab szarvasmarhát, 2 évesektől felfelé, tavasszalára és tengeri kórora — igen jó padlások olakban, telelésidő folyó évi 1-ső novembertől 1864. április 1-ig, utolsó posta Fehér-Gyarmat.

(D. 262. 1.)

Árverés.

884. tk. /1863. Sz. kir. Debrecen város Törvényszéke, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Sipos Ferencnek s nőjének Szücs Zsuzsánnának cegléd-utcai külvison 2797. sz. a. lévő s törvényesen 400 aftra becsült házikó folyó évi október s szükség esetében november hónapok 27-dik napján d. u. 3 óraker a helyszínen tartandó nyilvános árverésen bírólág el fog adatni.

Az árverési feltételek a városi telekhivatalban megtekinthetnek.

Kelt Debrecenben a városi Törvényszéknek mint telekkönyvi hatóságnak 1863. július 30-kán tartott üléséből.

(D. 242. 2-3)

Teletetésre ajánkozás.

Ér-Kenéz Szlávy Ferenc, 3-4 éves, 40-50 db szarvasmarhának teletetésére ajánkodik. Lakik Ér-Kenézben, utolsó posta Ér-Semjén.

Árverés.

1289. VB. /1863. Szegeci Gábor helybeli lakostól bírói végrehajtás utján lezalogolt és megbecsült 50 db képrama és egy 3 colos átmérőjű üveggel ellátott s 200 ftra becsült photograph gép, e folyó évi októberhő 20-dik napjának d. e. 9 óraker nevezettnek Miklós-utcai 1960-dik sz. alatti házánál tartandó nyilvános árverés utján a legjobbet ígérőknek azonnali készpénz fizetés mellett a városi bíróságnak 1289. /1863. VB. számú végzése folytán el fognak adatni.

Kelt Sz. kir. Debrecen város városi Bíróságának 1863. sept. 14. tartott üléséből.

Kiss Imre, főjegyző.

(D. 265. 1-2)

Árverés.

629. tk. /1863. Sz. kir. Debrecen város Törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy özvegy Bör Istvánné született Nagy Zsuzsánnának 1350 aftra becsült Ebesi 4 nyilas tanya földje folyó évi november 2-dik s szükség esetében jövő 1864-dik évi január 9-dik napján d. e. 11 óraker, a helyszínen tartandó nyilvános árverésen bírólág el fog adatni.

Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetnek. Kelt Debrecenben a városi Törvényszék telekkönyvi Tanácsának 1863-dik június 10-kén tartott üléséből.

(D. 257. 2-3.)

Bérbeadandók.

Nehai Bészler Károly ur hagyatékához tartozó 21-dik számú Cegléd-utcai háznál egy emeleti szoba, előszobával; egy nagy hől mellék szobával; több magtárak és pincék minden órában bérbeadandók. Értekezhetni irántok Nagyhatvan-utza 1560. szám alatti Bészler Lajos gyámmal.

(D. 233. 3-*)

Ház árverés.

913. /1863. Sz. kir. Debrecen- város Törvényszéke mint telekkönyvi Hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Tömösvari Ferencnek s nőjének Kovács Zsuzsánnának Hatvan-utszán 1403. 1404. szám alatt lévő s összesen 4 hold 1400 □ öl külső földjével együtt 1600 ausztriai forintra becsült házikó folyó évi november 5-s szükség esetében december 7-dik napján d. u. 3 óraker a helyszínen tartandó nyilvános árverésen bírólág el fog adatni.

Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetnek. Kelt Debrecenben a városi Törvényszék telekkönyvi Tanácsának 1863. aug. 19-kén tartott üléséből.

(D. 264. 1-3)

Árverés.

1146. /1863. Sz. kir. Debrecen város Törvényszéke mint telekkönyvi Hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Rakovszky Zsuzsánná s Ludovika testvéreknek Piac-utszán 2139. szám alatt lévő, 16 hold és 800 □ öl külső földjével együtt 25,000 aftra becsült házikó, folyó évi október 19-kén d. u. 3 óraker a helyszínen tartandó nyilvános árverésen bírólág el fog adatni.

Az árverési feltételek a városi telekkönyvi hivatalban megtekinthetnek. Kelt Debrecenben a városi Törvényszék telekkönyvi Tanácsának 1863. sept. 23. tartott üléséből.

(D. 245. 3-3)

Egy paróka-készítő Moszkvában.

Történeti beszély.

„Ármány.”

Unius közepetáján 1646-dik évben, egész pompában kelt a nap s fényugaraival megarrayozá Moszkva székesegyháza érc-kupjait. A nép szolgálai alázatossággal járt fel s alá az utszákon; míg nehány nemes ur kocsjában, vágatva robogott keresztül a sokaságon, ostorütésekkel távozta el maga elől a közelében elhaladó járókelőt.

A gyalogmenők között egy férfi volt, ki nem csekély érdekekkel látszott függeni az előtte egészen újszerű nézőjätékon. Arcán a vidámság és gondnélküli élet kinnyomatát hordozá, vonásaiban bátor, kevéssé gnyunos, néha észrevehetők rajta a szánalom melegjevei, valószínűleg a nép szolgálai halgatagságától okoztatva.

Middő ez ember, egy ostorütést érzett fején keresztül suhintani, büszkén állott meg, anélkül, hogy ki akarta volna azt kerülni és a suhogó műszer lesikolván róla, a másik percben egy szegény moszkvai polgár vállalai közösjutatot.

Az olvasó eltalálja kétségen kívül, hogy a szóban forgó egyéniségnek idegennek kell lenni. Talán valamely nemesi származás? nem, — szegényes, de tiszta külseje polgári állását azonnal gyanította, ezen polgári állásu egyen azonban francia volt és foglalkozása paróka-készítő.

Valandru-nak neveztek a férfit. Párisi rendelményesei között egy fiatalnő szerepelt, ki a nagyvilágba lépendő csak nem rég hagyta el a kolostor falait. Beszélyünk hőse kezei díszíték a nő fejét, még pedig oly kedvező eredményvel, hogy már a természetl is bajló kecesektől dusan megajándékozott fiatal gyermek, egy magas állásu államférfiu nevére keréttet.

Egybekelés után a férj, csakhamar, mint Franciaország követe Moszkvába küldetett. Valandru azon reményben, hogy magas pártfogója által Moszkvában egy szebb jövőt talál. Összeszedve kevés birtokát szinte elutazott. Alig egy hónapig időzött még az orosz fővárosban, már is ugy tapasztalta, hogy okosan cselekedett. A francia követ nejtől pártfogoltatván, a legmagas körök veték igénybe szolgálátát; természetes tehát, hogy így, mintegy fölülemelkedve érezvén magát a szolgálnépben, egy orosz nemessel is dacolni mert.

Ez időtájban kezdte Oroszthon barbari sötétségéből a mivelődés terére kibontakozni s így történt, hogy Valandru, Európa minden államból Oroszthon fővárosában tartózkodó legmagasabb állásu személyek közelébe jutott, megnyilvánván művészetének a legtitkosabb termék ajtai is.

Azon időben paróka-készítő (Perruquier) egyértelmű volt fejdíszítővel. mai nap azonban az ilyféle emberek sérteve éreznék magukat e nevezet által.

Valandru nem érkezhett volna alkalmibbilag Moszkvába mint épen most. Elek cár. atyját Romanow Mihályt követve — lépett a trónra; Mihály, elsője volt a még jelenben is uralkodógnak. Elek, az ifjú fejedelem nősülni akart s ily alkalommal a legfényesebb ünnepélyek szoktak volt bekövetkezni; Valandru nem tudta, miként kelléssel majd a minden oldalról leendő megrendeléseknek eleget tenni.

Nem úgy mint most, de régibb időkben szokás volt, hogy a cár, alattvalói hármelyikét nőül vehette, azaz: hajlamát követve nősülhetett.

Elek cár már több év óta egy szegény nemesnek leányát szerette s most elhatározá szíveválasztottját magához a trónra emelni. E szándék azonban egykori udvarmestere most már első minisztere terveivel merőben ellenkezett. E nagy ur ugyanis saját részéről egy más, szegényebb nemes leányát névszerint líliát akarta nőül venni s ennek testvérét az ifjabb Máriát szánta uralkodójának.

Ily oktani számításon törté fejét Morosov, gondolva, hogy így kétszeresen, mint miniszter és sógor nagyobb hatalmat ragadhat kezébe, mely az udvar gyakori változékonysága és urának akaratos szeszélyei elől legbiztosabban megóvjandja.

Az idő azonban közeledett, hogy a leendő cárnó az udvarba hozatva, reakövetkezze nap a magas egybekelési szertartás illő ünnepélylyel végbe menjen. . . . De ki s miként szegüljön ellene a hatalmas és szerelmes uralkodó akaratának? Ezen nehézségek mindazonáltal épen nem, riasztották vissza a miniszter urat; ismeretes, hogy az orosz találekonyosság mennyire gazdag a segélyforrásokban.

Hála a kegynek és különösen a franciakövet neje szép fejcskéjének, mely teremte volt egy izletes fejdísz még felünöbbé tetelére; a paróka-készítő napról napra látta híret növekedni, záporoként hullott a pénz tárcájába és a francia művész már örvendve nézett a percek elé, midőn hazájába visszatérve, elég gazdag leend egy terjedelmes birtokot — talán egy kis bároságot is vásárolni.

Valandru leginkább örvendett egy igen keccs kis özvegynek, Golowin grófnő rendelményesei között tisztelhetni, ki is Morosov miniszterrel szorosabb ismeretséges folytatn a franciakövef részéről különös figyelemben részesült; az állam emberei sokat tartanak abban, ha azon idegen udvaroknál, melynél személyesítő szerepet visznek, magokat mennél inkább beédesgethetik. Ez okból, igen gyakran jönnek össze az udvar hölgyei és megtörtént néha, hogy Valandru egyiket a másiknál találta.

Golowin grófnő a miniszterelnök által a leendő cárnő főudvarhölgyeül nevezetett ki. Efelte gyönyörrel Valandru mesterműkészítményei fölött, tetszett a grófnőnek elbeszélni egy réggel fejdíszmestere előtt, hogy az elmult este az általa rendezett fejk mennyire magára vonta még a cár figyelmét is és megígérte, hogy kivüle más senki nem fogja díszíteni a magas menyasszony fejét s hogy mihelyly az udvarnál megjelen, előtte azonnal be fogja mutatni.

Egy réggel, mint rendezes, Valandru a grófnőnél megjelent. Jólehet semmit nem késett, mégis a legnagyobb nyugtalansággal várta az udvarihölgy. A grófnő ismételve, dicséző szavakkal árasztá el fejdíszmesterét s végre, együtt elköltendő reggelire marasztalá; Valandru nem tehetett egyebet, mint engedni a magas meghívásnak és a számára kijelölt helyet elfoglalá. A grófnő parancsot adott a reggelit szobájába hordani, hogy mint a grófnő mondá legkedvesebb vendégével háborítatlanul maradhasson; megparancsolván továbbá, bárki által történhető látogatást visszautasítani.

E pillanatban azt képzelé a paróka-készítő, hogy a keccs udvarihölgyre bizonyosan valamely heves szenvedély befolyást kelle gyakorolnia; teljes elbizakodásában nem gondolván állására, egy formaszertini házassági ajánlatnak nézett eléje s már elhatározá magában a grófnőt nejjél venni azon föltét alatt, ha a grófnő nem vonakodik őt hazájába — Frankhonba követni.

A legválasztékosabb reggeli hordatot föl, nem volt elfeledve semmi, a mi a paróka-készítő ét- és szomjivágyának még kívánnivalót hagyhatott volna.

Midőn már minden az asztalon volt, a grófnő szolgáit visszavonulni parancsolá.

Jól van, gondolta Valandru, most eljött a nyilatkozat pillanata. Az évésben kevés szünetet tartott s halgatag várakozott.

Az udvarihölgy kezdetben kevéssé zavartnak látszott, habozott s gyenge pir szökött arcába, nehányszor kőhécselet, végre elhatározá szóllani, de dadogással tovább nem tudta vinni. A paróka-készítő a körülmenyekhez szabta tartásban szeméit földre síté és füleit kinyitotta.

(Folyt. követc.)

Vegyes hírek és újdonságok.

— A Kolosvári dalszínész társulat néhány jelesebbje, Follinus János igazgatása alatt, Nagyváradról a jelen Dénes-vásár idejére hozták átáruulván, négy, operai részletekkel vegyes színelőadást rendezett, mely a főemelt bementi-árrak dacára is tömegesen látogattatott. A szereplő művészek s művésznők mindenike dicséző elismerésünket vívta ki, úgy az igazgatóság is az előadásí részletek tapintatos összeállításáért és helyes rendezéséért. Kiemelő megemléstér méltónak véljük Tóth Soma t. ki nemcsak színi — de táncművészetével is gyönyörködtetve szeméinknek újabb tanúbizonyoságot adta régebbről is ismert szép művészetének. A jeles művészek a közönség közmegeledését magukkal vívén, már visszautaztak N.-Váradra.

— „Péntek szerencsétlen nap“ hol is nem produkálja magát, t. i. a Cegléd-Burgundia-utszában a 41 és 42-dik számu s csak is két ház előtt (meddig is ha a városháztól megyünk, csak 16 utcakaput számolhatunk) van egy díszletes árok, melynek megsemmisítéséért, nem csak az utza lakosai naponta, de az átkelők is mindenkor buzgógn fölshajtanak. Azon egészség tekintetere névze is büszhödt ároknak még helyisége is oly veszedelmes, hogy miatta még a száraz utban is nagy vigyázattal ha kitérhet két kezéért egymásnak. Bizonyosán a folyó hó október 9-diki péntek is, midőn déli 12 órai harangszó alatt, egy tengerivel rakott szekér és a 10. számu fiakkér szembe jövé, mindkettő bármennyire kitért is egymásnak — denique a fiakker, mintha csak kereste volna hol legmélyebb az árok, épen ott fordult bele, s egészen haloldalán pihent mindaddig, míg a jó szívű szánakozók kiemelni segitették. No de ennek tán nem is épen az árok volt az oka, monda egy ott elmenő s jó burkolatu utszában lakos, hanem a szerencsétlen péntek nap.

— **Veszter Sándor** táncitanító, biztos tudomás szerint folyó októberhő végével okvetlen megjelenend Debreccenben. Jövetele idejét pedig főleg azért kívánjuk jó előre közhírré tenni, hogy addig is úgy több társaskörökbe való összeheszeslések és rendelkezések elhatározását, s biztos lételét óhajtaná megérkezével készen találhatni, hogy novemberhő elején **táncitanítási időszakát** tüstént megkezdhetné. Miután tehát az említett derék táncitanítónak úgy az egész hazában, mint magában Debreccenben is sokkal több az érdeme, mintsem elődicsérettel kellene pátolóit részvétre kecsesgetnünk — egyszerü de amál szívessébb figyelemzetéssel ajánljuk őt ezuttal is a t. c. közönség kegyébe.

— N.-Kálló; sept. 30. T. Szerkesztő! Múlt Értesítőjében tett ígértemet beváltandó bővebben is tudatom, — hogy a mint a tűz itt Nagy-Kállóban folyó hó 21-ikén az általam már említett háznál kiütött, — az épen az napon dühöngő szél felkapta a lángot, és azzal csak kevés idő alatt azonnal több házat elborított, az iszonyu por és füst miatt a különben és szük utszában jární nem lehetett, mindenki retelgésseel futott haza megmenteni saját vagyónát, azonban hasztalan, mert a mely irányban a szél dühöngött megmentésről szó nem lehetett, — kivéve 2—3 cseréptetejű házat, 137 házszám és 311 melléképület lángok martaléka lett. A szülék gyermekeiket a mezőre és szőlőskertekbe vívék, — sok háztulajdonos a városhól kifelé menve elkeseredve nézett vissza a vézre, odahagyva

